

minsta nyanserna i hennes hjärna direkt kan uttrycka sig, från mun till öra, på ett språk som fått mellanfolkliga kontakter att blomstra upp, säger man mig: ”Språket är onaturligt.”

Men vad ser jag på mina resor i världen? Jag ser människor avstå från ett efterlängtat samtal med invånarna i det land, som de besöker eller åker igenom. Jag ser ett gestikulerande som leder till groteska missförstånd. Jag ser människor som törstar efter kultur, men som på grund av språkbarriären endast kan läsa en liten del av det, som de skulle vilja. Jag ser massor av människor som efter sex eller sju års studier talar stapplande, inte finner de rätta orden, använder ett skrattretande uttal och har svårt att ut-

trycka nyanser. Jag ser språklig ojämlikhet och diskriminering livligt frodas i hela världen. Jag ser diplomater och experter tala i mikrofoner och lyssna i hörlurar, inte till samtalspartnern utan till någon annans röst. Kallar ni det att kommunicera naturligt? Tillhör konsten att lösa problem med intelligens och känslighet inte längre den mänskliga naturen?

Mycket säger man mig, men jag konstaterar något annat. Jag irrar rådlös omkring i detta samhälle som förkunnar allas rätt till kommunikation. Och jag vet inte, om man lurar mig eller om jag är tokig.

Claude Piron

*Man
har
sagt
mig...*

Esperantoförbundet

Vikingagatan 24, 113 42 Stockholm · Tel. 08-34 08 00, fax 08-34 08 10
info@esperanto.se · www.esperanto.se

Man har sagt mig

när jag var liten: ”Var inte rädd för att fråga efter vägen. Öppna munnen och du når världens ände.” Men några kilometer längre bort använde man ett annat språk. Att fråga någon på gatan ledde ingenstans.

Man har sagt mig:

”Läs språk i skolan för att kommunicera med utlandet.” Men jag har märkt att 90% av de vuxna inte kan uttrycka sig ledigt på de språk som de lärt sig i skolan.

Man har sagt mig:

”På engelska kan du göra dig förstådd överallt i världen.” Men i en spansk by såg jag en svensk och en fransk bil krocka; förarna kunde varken tala med varandra eller poliserna. I en tajländsk småstad såg jag en hjärtängslig turist förklara sina symptom för ortsläkaren; de lyckades inte förstå varandra.

Jag har arbetat för FN och WHO i de fem världsdelen och jag märkte i Guatemala, Bulgarien, Kongo, Japan och i många andra länder att utanför de stora hotellen och flygbolagen är engelska helt värdelöst.

Man har sagt mig:

”Tack vare översättningar är de mest avlägsna kulturerna nu tillgängliga för alla.” Men när jag jämförde översättningar med originaltexter, såg jag många betydelseändringar, så mycket som var utelämnat, så mycket stilfusks, att jag endast kunde dra den slutsatsen att det

verkligen är förrädiskt att översätta till våra språk.

Man har sagt mig

i västvärlden att man vill hjälpa Tredje Världen, men samtidigt respektera dess egna kulturer. Men jag har sett, att det genom engelskan och franskan utövas ett enormt starkt kulturellt förtryck. Jag har sett att vi i våra kontakter med andra, utan att ta hänsyn till deras språkliga värdighet, redan från början påtvingar dem vårt språk. Och jag har sett de otaliga problem som man stöter på vid utbildningen av lokalbefolkningen, eftersom de västerländska teknikerna inte kan regionalspråken och läroböcker skrivna på dessa språk saknas.

Man har sagt mig:

”Allmän undervisning ger barn från alla samhällsklasser samma möjligheter.” Och jag har sett, särskilt i Tredje Världen, att rika familjer skickar sina barn till Storbritannien och USA för att de ska lära sig engelska, och jag har sett massorna inestängda i sitt eget språk, utsatta för den ena eller andra propagandan, utan ett bredare perspektiv, även genom språket nertryckta till en lägre social-ekonomisk ställning.

Man har sagt mig:

”Esperanto har misslyckats.” Men i en europeisk bergsby har jag sett barn till bönder utan problem kommunicera med japanska besökare, efter sex månaders undervisning i språket.

Man har sagt mig:

”Esperanto saknar mänsklighet.” Jag har lärt mig språket, läst dess poesi, lyssnat till dess sånger. På detta språk har jag fått förtroenden från brasilianare, kineser, iranier, polacker och t.o.m. från en yngling från Uzbekistan. Och i detta sammanhang måste jag – en f.d. professionell översättare – erkänna att dessa samtal är de mest spontana och djupgående som jag någonsin haft på ett främmande språk.

Man har sagt mig:

”Esperanto är fjärran från all kultur.” Men när jag i Östeuropa, Latinamerika och Asien gästade esperantister, kunde jag konstatera att nästan alla var mer kultiverade än deras landsmän med samma sociala ställning. Och då jag bevistade internationella debatter på detta språk, blev jag verkligen imponerad av den intellektuella nivån.

Naturligtvis berättade jag om förhållandet för min omgivning. Jag sa: ”Kom och se! Det finns något alldeles fantastiskt: ett språk som på ett verkligen bra sätt löser mellanfolkliga kommunikationsproblem. Jag har sett en ungrare och en korean diskutera filosofi och politik på detta språk, otroligt flytande, efter endast två års studier. Och jag har sett det och det, och även...”

Men man har sagt mig:

”Det är väl inte ditt allvar. Och för resten, det språket är onaturligt.”

Jag förstår inte. När en människas hjärta, hennes plötsliga ingivelser, de